

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A

Anul școlar 2016 – 2017

Probă scrisă

Limba și literatura română

Varianta 1

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I

(40 de puncte)

Citește următorul text:

Era încă vacanță și, fiindcă afară era neobișnuit de cald pentru un oraș de munte, nu prea aveam ce face. [...] Și cum nicăieri nu era umbră, am mers de-a lungul străzilor topite până la marginea de sus a orașului cu case vechi, unde, într-o curte interioară lunguiață, plină de iarbă și tufe, își avea bătrânul anticar intrarea în magazinul lui de comori. Ne-a primit de parcă ne cunoștea dintotdeauna și ne-am împrietenit imediat, deplin, cum, uneori, te împrietești cu un om dintr-o carte. Numai că el era un om viu, dar, ce să vă spun, avea dreptate Doru, era un pic ciudat și semăna într-adevăr cu un personaj de roman. Avea o barbă cât toate zilele, cred că ar fi încăput un cuib de pitulice acolo, o barbă cu fire albe [...], iar deasupra ochilor, sprâncenele erau ca streșinile de la casa noastră. Din mijlocul bărbii apărea o gură mucalită*, care-și ținea răsul prizonier în interior, iar ochii străluceau de luminițe cum rareori am văzut. Acum, că mă gândesc, era și foarte palid, dar asta se vedea greu, din cauza bărbii. În ce mai rămăsese din vacanța aia am trecut aproape în fiecare zi pe la el.*

Avea nenumărate obiecte de scamatorie la care eu, una, nu mă săturam să mă uit. Baghete magice ca niște tuburi din care ieșeau metri întregi de șaluri colorate, subțiri ca pânza de păianjen, sfere roșii, cu cavități ascunse, care se deschideau prin două locuri și-ți arătau mereu alt interior, din unul puteai să scoți o bilă mică, altul era gol, cărți de joc cu diverse trucuri și doi porumbei albi, care se lăsau mângâiați pe aripi. Omul ăsta singuratic nu obosea să inventeze ceva nou în jocurile noastre vechi, doar nu degeaba era el inventatorul pixului: ne punea, de exemplu, să facem un concurs de fugă. Desena o linie cu creta pe trotuar, în fața curții, și-n loc să spună: „Cine trece primul linia de sosire câștigă!”, spunea invers:*

— Câștigă cine ajunge ultimul!

Hmm, asta ne deruta pe toți [...]. Alteori, ne dădea bomboane cu stafide trase în ciocolată, o minunăție, dar ca să le primim trebuia să rezolvăm probleme de logică dintr-o carte a lui [...]: „Ești la un concurs de fugă. Îl depășești pe cel de pe poziția a doua, pe ce poziție ești?” Să nu spunei prima, cum am spus eu. Sau încă: „Ești tot la un concurs de fugă, 100 de metri plat, să zicem, îl depășești pe cel de pe ultima poziție, pe ce poziție ești?” – vedeți bine că fugeam tot timpul, chiar și când stăteam pe scaun. Bate-ți tu capul, dacă vrei, mie îmi plăceau doar așa și râdeam când le auzeam. Dar ceilalți trei reușeau, când și când, să le dea de capăt. Erau, în orice caz, mai interesante decât cele de la școală. La asta, cu „îl depășești pe cel de pe ultima poziție”, fratele meu a spus că e imposibilă și a primit ca premiu tot cornetul cu bomboane. [...]

Ne distram grozav cu prietenul nostru, anticarul, și sunt sigură că și el cu noi. Doar că el stătea tot mai mult așezat și uneori părea, chiar și-așa, sleit de puteri, și-atunci ne ruga să plecăm acasă. Eu îi vorbeam cu „tu”, că doar eram rude, iar pe-atunci toți oamenii erau „tu” pentru mine, fratele meu îi spunea când „tu”, când „dumneavoastră”, iar Dina și Doru îi ziceau numai „dumneavoastră”.

Ioana Pârvulescu, *Inocenții*

*anticar – persoană care se ocupă cu achiziționarea și vinderea de cărți vechi

*mucalit – care știe să stârnească răsul păstrând un aer serios; poznaș

*cavitate – adâncitură într-un corp solid

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Notează câte un sinonim potrivit pentru sensul din text al cuvintelor subliniate: *ciudat*, *fugeam*. **4 puncte**
2. Menționează rolul cratimei din secvența *și-n loc să spună*. **4 puncte**
3. Explică modul de formare a unui cuvânt obținut prin derivare și a cuvântului obținut prin compunere din secvența *ochii străluceau de luminițe cum rareori am văzut*. **4 puncte**
4. Transcrie două cuvinte care conțin diftong din secvența: *Alteori ne dădea bomboane cu stafide trase în ciocolată, o minunăție, dar ca să le primim trebuia să rezolvăm probleme de logică*. **4 puncte**
5. Formulează două idei principale/secundare din textul dat. **4 puncte**
6. Precizează, într-un enunț, un motiv pentru care anticarul era îndrăgit de copii. **4 puncte**

B. Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte, în care să caracterizezi un personaj din textul *Inocenții* de Ioana Pârvulescu.

În compunerea ta, trebuie:

- să prezinți două trăsături ale personajului ales, prin valorificarea fragmentelor date;
- să evidențiezi două modalități de caracterizare a personajului ales, prin câte o secvență comentată;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecti precizarea privind numărul de cuvinte.

SUBIECTUL al II-lea

(36 de puncte)

Citește următorul text:

În urmă cu 94 de ani, pe 15 aprilie, bojdeuca* a fost declarată de autorități prima casă memorială din România. „Bojdeuca este simplă, dar cochetă, elegantă și păstrează atmosfera acelor vremuri în care a locuit Ion Creangă. Păstrează și atmosfera, dar și obiectele care i-au aparținut scriitorului”, susține gazda, Valentin Talpalaru, coordonatorul echipei de muzeografi de la bojdeuca lui Ion Creangă. Autorul s-a mutat în această casă în 1872, unde a locuit până la moarte, în 1889. A venit să-și caute refugiu aici într-un moment greu din viața lui, după ce a fost dat afară din diaconie*, din învățământ [...]. La bojdeucă îl aștepta Tinca Vartic, cea care a și avut grijă de el. [...] „Bojdeuca nu avea podea ca acum, era lipită cu lut. Deși Creangă avea bani și putea să-și permită să-i facă unele îmbunătățiri, dorea să simtă pământul sub picioare, așa cum dorea să simtă aerul proaspăt în cerdacul* în care dormea din primăvară și până în toamnă”, mai spune Valentin Talpalaru. Tot acolo, mai sunt și un portret din ultimul an de viață, făcut de pictorul Mușnețeanu, un bun prieten de-al său, o icoană a Sfântului Neculai, dăruită de bunicul său, David Creangă și un cufăr*, geanta sa de călătorie. Lângă fereastră se află masa la care și-a scris operele, o lampă și alte obiecte personale.

după Ionuț Fantaziu, *Povestea casei în care au fost scrise „Amintirile” lui Ion Creangă*, în ziarul *Evenimentul zilei*

*bojdeucă – casă țărănească mică, sărăcăcioasă

*diaconie – timp în care o persoană se află în prima etapă a preoției

*cerdac – primă încăpere a unei case, situată pe una sau mai multe laturi ale unei clădiri

*cufăr – ladă cu capac (și cu încuietoare) care se folosește la păstrarea și la transformarea diverselor obiecte

A. Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

- Formulează câte un enunț în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
 - ziua în care bojdeuca lui Ion Creangă a fost declarată casă memorială;
 - numele pictorului care i-a făcut un portret lui Ion Creangă. **4 puncte**
- Scrie numele autorului și denumirea publicației în care a apărut articolul. **4 puncte**
- Menționează diateza și modul verbelor subliniate în textul dat. **4 puncte**
- Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate, menționând partea de vorbire prin care se exprimă: Păstrează și atmosfera, dar și obiectele care i-au aparținut scriitorului. **4 puncte**
- Transcrie două propoziții subordonate diferite din fraza următoare, precizând felul acestora: *Deși Creangă avea bani și putea să-și permită să-i facă unele îmbunătățiri, dorea să simtă pământul sub picioare*. **4 puncte**
- Construiește o frază alcătuită din două propoziții în care să existe o propoziție subordonată circumstanțială de mod, introdusă prin adverbul relativ *cum*. **4 puncte**

B. Redactează o narațiune de 150 – 300 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare, reală sau imaginară, petrecută în timpul vizitei la un muzeu sau la o casă memorială. **12 puncte**

În compunerea ta, trebuie:

- să relatezi o întâmplare, respectând succesiunea logică a evenimentelor;
- să precizezi două elemente ale contextului spațio-temporal;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să respecti precizarea referitoare la numărul de cuvinte.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.

Vei primi 14 puncte pentru redactarea întregii lucrări (unitatea compoziției – 2 p.; coerența textului – 2 p.; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului – 2 p.; ortografia – 3 p.; punctuația – 3 p.; așezarea corectă a textului în pagină – 1 p.; lizibilitatea – 1p.).